

Γιώργος Ν. Πολίτης: "Το βαθύτερο πρόβλημα είναι η ηθική κρίση"

Συνέντευξη στον *Ελπιδοφόρο Ιντζέμπελη*

Συνομιλήσαμε με τον Γιώργο Ν. Πολίτη, συγγραφέα του δοκιμίου *Να σηκωθούμε όρθιοι - Η επανάσταση της κοινής λογικής* (εκδόσεις Ψυχογιός 2015). Ο ίδιος αναφέρει: Η επιμονή στην οικονομική ανάγνωση του «ελληνικού προβλήματος» είναι ανούσια. Θα χειριστούμε την οικονομία με δεξιό τρόπο λέει ο ένας, θα τη χειριστούμε με αριστερό τρόπο λέει ο άλλος. Και ως διά μαγείας, όλα τ' άλλα θα λυθούν από μόνα τους. Μα, τίποτα δεν θα πετύχουμε στην οικονομία ή οπουδήποτε άλλου, εάν πρώτα δεν αντιμετωπίσουμε τα δύο μεγάλα μας προβλήματα: την αναξιοκρατία και την ατιμωρησία. Αυτά είναι οι ρίζες του κακού. Αυτά τάισαν τα ελλείμματα και τα χρέη. Αυτά γέννησαν τη σπατάλη και την κακοδιαχείριση και έσπρωξαν τη χώρα στα δεσμά των μνημονίων.

Ποια ήταν η αφορμή για να γραφεί το βιβλίο «Να σηκωθούμε όρθιοι»;

Αφορμή δεν θυμάμαι, αλλά η αιτία ήταν πολύ συγκεκριμένη. Θεωρώ ότι κάνουμε ένα θεμελιώδες λάθος στον τρόπο που προσπαθούμε να αντιμετωπίσουμε τα μεγάλα μας προβλήματα: Διαβάζουμε τα πάντα οικονομοκεντρικά. Τρέφουμε την αυταπάτη ότι αιτία των προβλημάτων μας είναι η οικονομική κρίση. Δεν βλέπουμε ότι η οικονομική κρίση είναι συνέπεια

ενός βαθύτερου προβλήματος και όχι αιτία. Το βαθύτερο πρόβλημα είναι η ηθική κρίση, η κρίση αξιών που παγιδεύει την ελληνική κοινωνία. Αυτή η κρίση προκάλεσε και το οικονομικό ναυάγιο. Και αν δεν αντιμετωπίσουμε αυτήν την αιτία, ποτέ δεν θα ξεπεράσουμε την οικονομική κρίση, όσα οικονομικά μέτρα κι αν πάρουμε. Όσα «δεξιά» και «αριστερά» μνημόνια κι αν ψηφίσουμε.

Ο τίτλος «Να σηκωθούμε όρθιοι», είναι συμβολικός ή δηλώνει κάτι κυριολεκτικά;

Το νόημα του είναι να τελειώνουμε με τη μιζέρια, το κλαψούρισμα και τη μετάθεση ευθυνών. Χρειάζεται να κτίσουμε ένα νέο όραμα για τη ζωή μας. Η επανάσταση της κοινής λογικής μπορεί να δώσει αυτό το όραμα. Σε αυτό το σκοπό θα ήθελα να συνεισφέρει το βιβλίο μου. Σε αυτήν την ανάταση που απαιτείται.

Η οικονομική κρίση δημιούργησε προβλήματα στους Έλληνες. Μετά από έξι χρόνια λύθηκαν κάποια από αυτά τα προβλήματα;

Υποθέτω ότι το ερώτημα είναι ρητορικό. Ασφαλώς έγιναν προσπάθειες, δεν θα ήθελα να είμαι μηδενιστικός, αλλά το αποτέλεσμα είναι πενιχρό.

Η μεταπολιτευτική Ελλάδα έπαψε να επιβραβεύει το καλό και να τιμωρεί το κακό. Αυτό δεν είχε ως συνέπεια εκείνοι που ακολουθούν το κακό να μείνουν ατιμώρητοι;

Προφανώς αυτό συνέβη και συμβαίνει ακόμη. Και όχι απλώς μένει ατιμώρητος, αλλά επιβραβεύεται. Ενώ, την ίδια ώρα, ο συνεπής, νομοταγής και σωστός προς τις υποχρεώσεις του υποφέρει, ακριβώς επειδή ακολουθεί τις γενικούς κανόνες του καλού.

Οι φοιτητές που σπουδάζουν, στο Πανεπιστήμιο, μετά το τέλος των σπουδών τους έχουν αποκτήσει την κριτική αντίληψη και την ηθική συμπεριφορά;

Το ήθος και η κριτική αντίληψη δεν αποκτώνται στο Πανεπιστήμιο, αλλά πολύ νωρίτερα. Το σχολείο και η οικογένεια οφείλουν να θέσουν αυτά τα θεμέλια. Στο Πανεπιστήμιο, εφ' όσον υπάρχουν τα θεμέλια, μπορείς να κτίσεις, να

οικοδομήσεις επάνω τους. Αλλά είναι δύσκολο να τα αποκτήσεις σε αυτή την ηλικία.

Τι προτείνετε για να αλλάξει αυτή η κατάσταση. Ποια μέτρα πρέπει να παρθούν από την κυβέρνηση;

Εδώ και δεκαετίες όλοι οι υπουργοί Παιδείας, ζηλεύοντας τη δόξα του Λούθηρου, εξαγγέλλουν ριζικές μεταρρυθμίσεις. Το κοινό στοιχείο όλων αυτών των προσπαθειών, εκτός από ότι φέρουν βαρύγδουπους τίτλους, είναι ότι ξεκινούν από τα Πανεπιστήμια. Όμως, οι πραγματικά μεγάλες τομές δεν μπορούν να ξεκινούν από τα Πανεπιστήμια, αλλά από το Δημοτικά κι ακόμη καλύτερα από τα Νηπιαγωγεία. Από εκεί πρέπει να ξεκινήσουμε, έτσι ώστε σταδιακά να έρθει η βελτίωση.

Οι νέοι ξενιτεύονται γιατί δεν υπάρχει εργασία στη πατρίδα. Η αφαίμαξη αυτή τι σημαίνει για τη χώρα μας;

Μακροπρόθεσμα αυτή είναι η χειρότερη, η πιο βαριά συνέπεια της κρίσης. Οι νέοι φεύγουν και οι κυβερνήτες περιορίζονται στη μελαγχολική παρατήρηση της μεγάλης εξόδου. Η στάση της πολιτικής εξουσίας σε αυτό το τερατώδες πρόβλημα είναι εντελώς ασυγχώρητη.

Κάθε μέρα υπάρχει ένας βομβαρδισμός από τα ΜΜΕ. Έχουμε εκπαιδευτεί ως λαός ώστε να διακρίνουμε την αλήθεια από το ψέμα;

Ακριβώς το αντίθετο συμβαίνει! Έχουμε εθιστεί τόσο πολύ στο ψέμα, που μας φαίνεται πιο φυσιολογικό από την αλήθεια. Ο καταιγισμός ψευδολογίας και εξαπάτησης που πέφτει πάνω στην ελληνική κοινωνία το τελευταίο διάστημα δεν έχει προηγούμενο. Πρόκειται για φαινόμενο ομαδικής παράκρουσης.

Διαβάζοντας το βιβλίο σας ένιωσα σαν να ακουμπήσατε στα προβλήματα που μας απασχολούν καθημερινά. Μπορεί ένα βιβλίο να σε βοηθήσει ή να σου δώσει λύσεις για την οικονομική κρίση;

Κοιτάξτε, δεν έγραψα ένα μάνιουαλ επίλυσης προβλημάτων, όπου στη σελίδα 24 περιγράφω τη λύση ενός προβλήματος και στη σελίδα 145 ενός άλλου. Προσδιόρισα, όμως, ορισμένες γενικές αρχές, τις οποίες αν ακολουθήσουμε, θα δούμε ότι πολλά προβλήματα λύνονται μόνα τους, ενώ άλλα

αντιμετωπίζονται με πιο ουσιαστικό τρόπο. Υπ' αυτή την έννοια το βιβλίο μου ίσως είναι ένα βιβλίο συλλογικής αυτοβοήθειας.

Είσαστε καθηγητής στο Πανεπιστήμιο. Πώς νιώθουν οι φοιτητές όταν μάθουν ότι είσαστε και συγγραφέας;

Να πω την αλήθεια, δεν το έχω σκεφθεί. Ελάτε μια βόλτα από τη Σχολή, για να τους ρωτήσετε. Πάντως δεν αισθάνομαι ότι αποτελώ εξαίρεση. Τα τελευταία χρόνια γίνεται μια ευρύτερη προσπάθεια ώστε να βγει η φιλοσοφική σκέψη από τα αμφιθέατρα και να προσεγγίσει την κοινωνία. Σε αυτήν την προσπάθεια συμμετέχω κι εγώ είτε τα βιβλία μου είτε με άρθρα στον Τύπο.

Τι θα προτείνατε στους αναγνώστες που θα διαβάσουν την συνέντευξή σας;

Να διαβάσουν και το βιβλίο μου.